

Risikanalyt

Läkemedelshantering i VGR

Sammanställning och analys av oönskade händelser

171002

Thomas Brezicka, regionläkare
Patientsäkerhet, Koncernkontoret

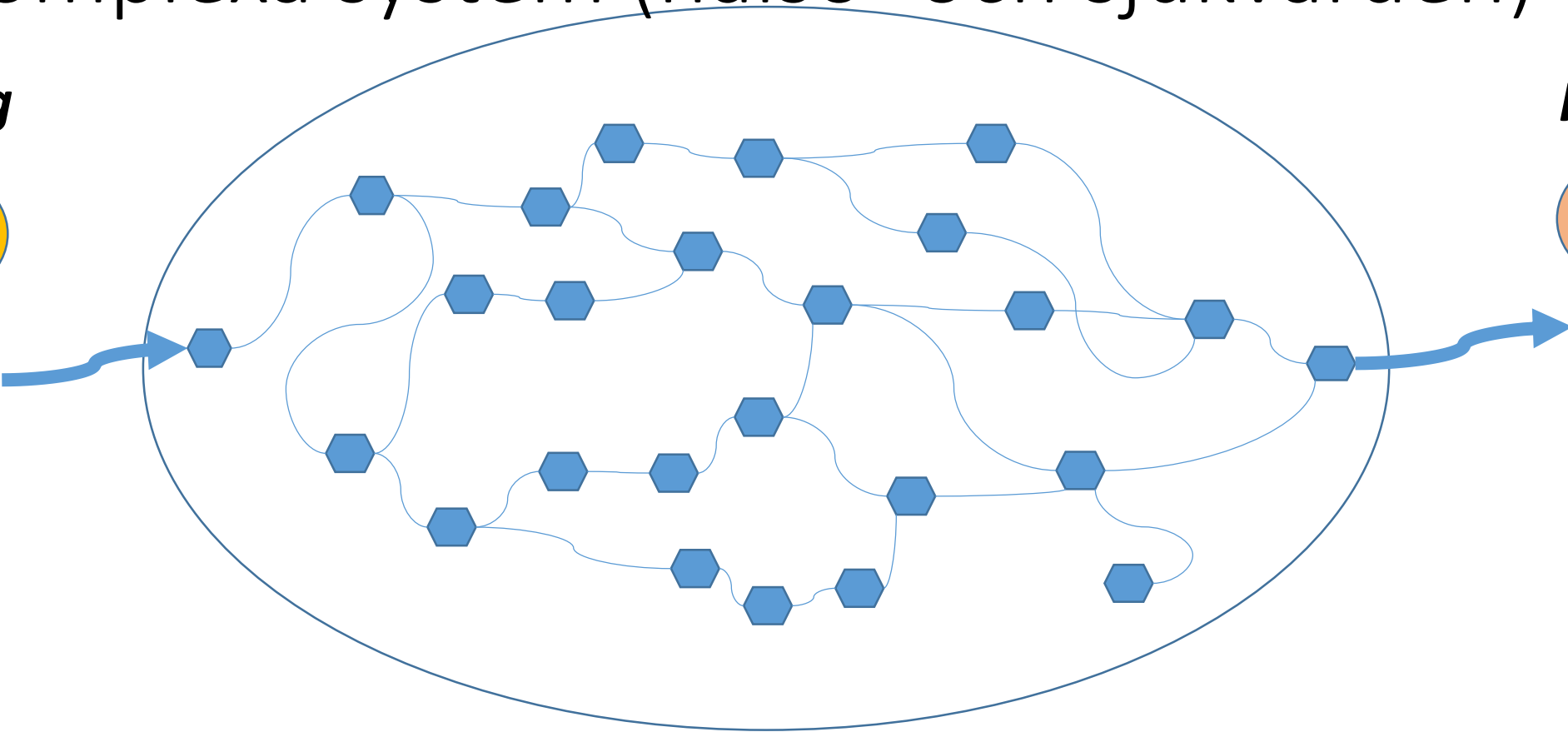
VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Goda (och ibland dåliga) resultat uppkommer i komplexa system (hälso- och sjukvården)

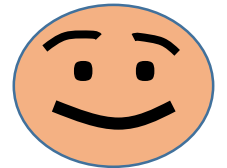
Ingång

OHÄLSA

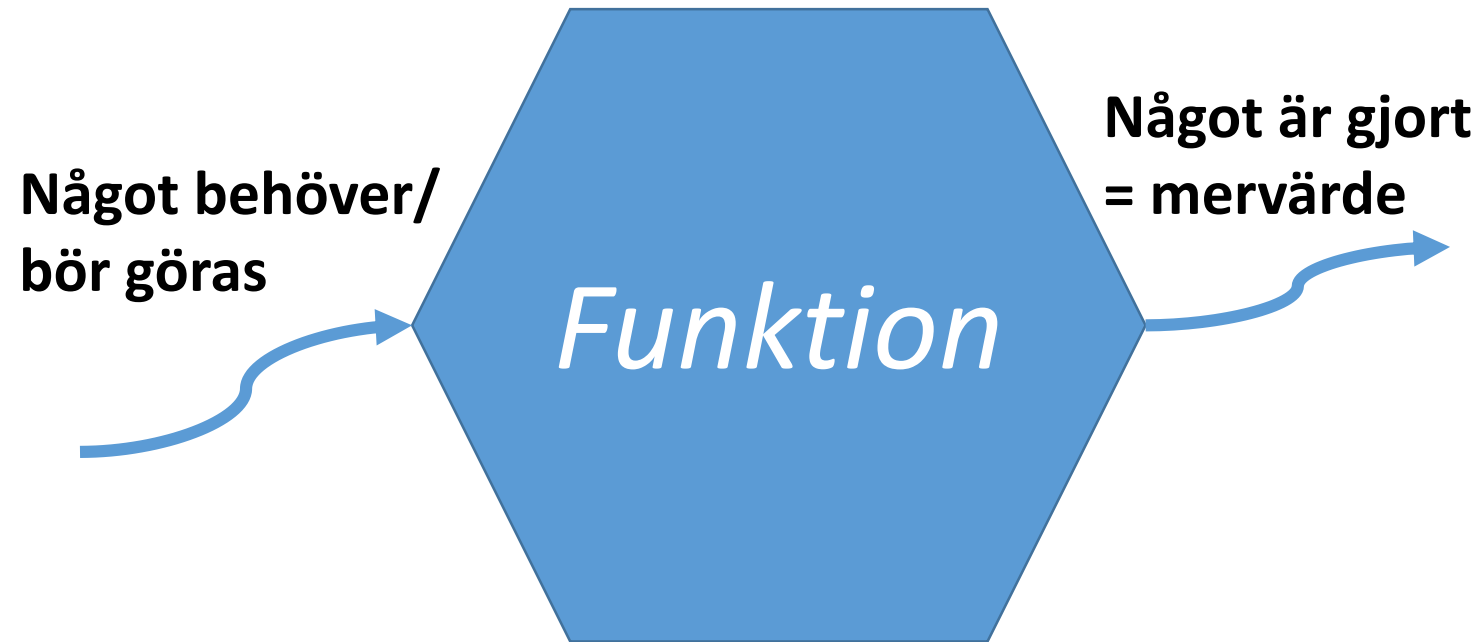

Resultat

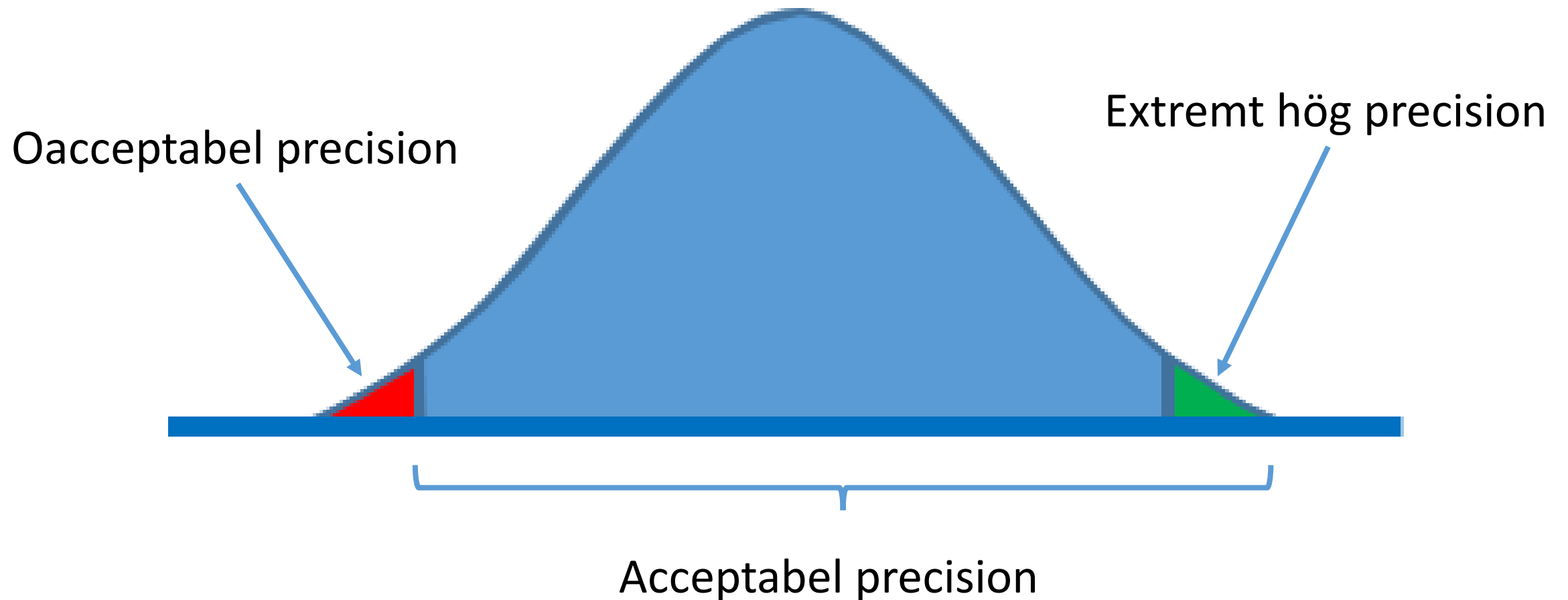

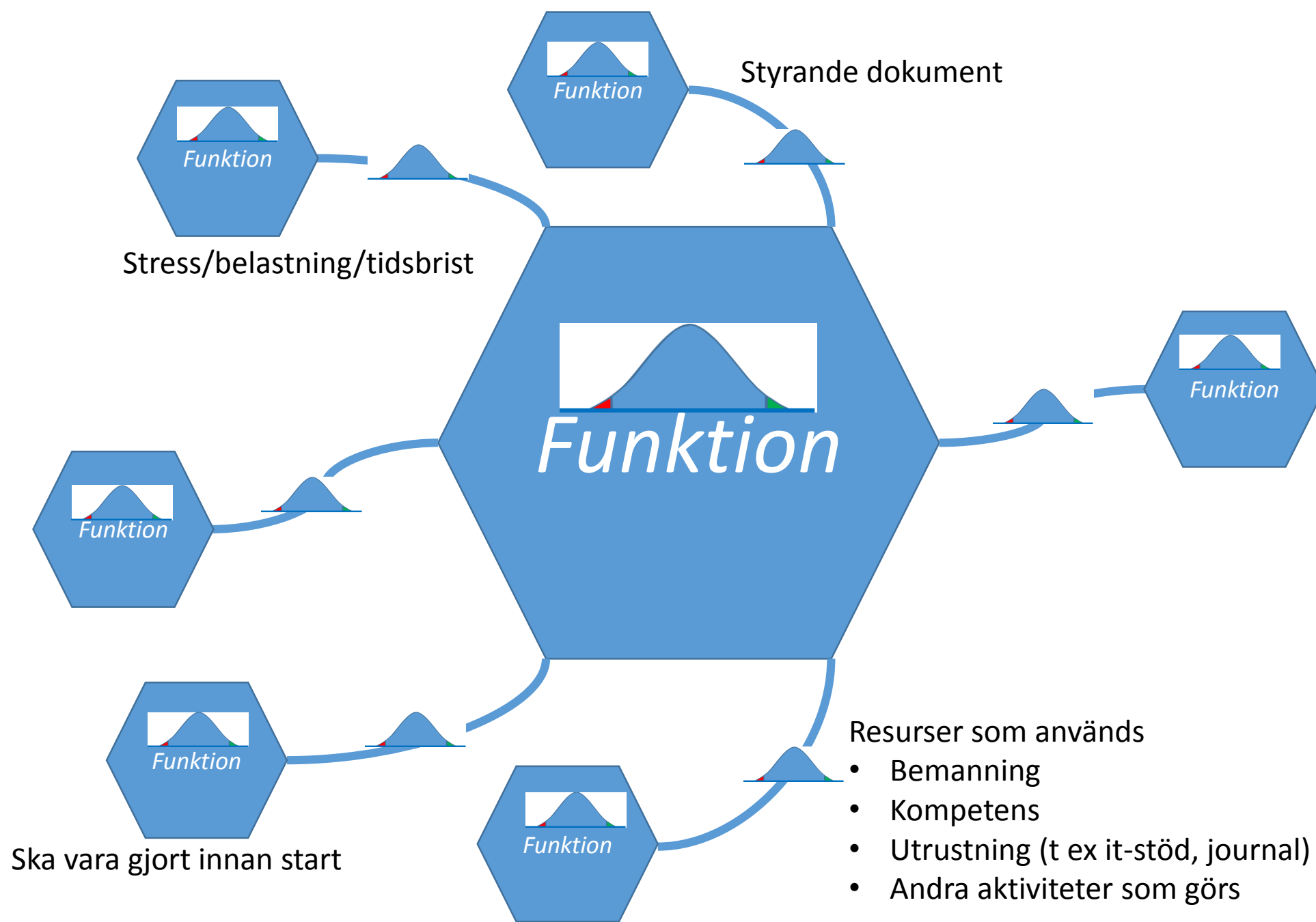
HÄLSA

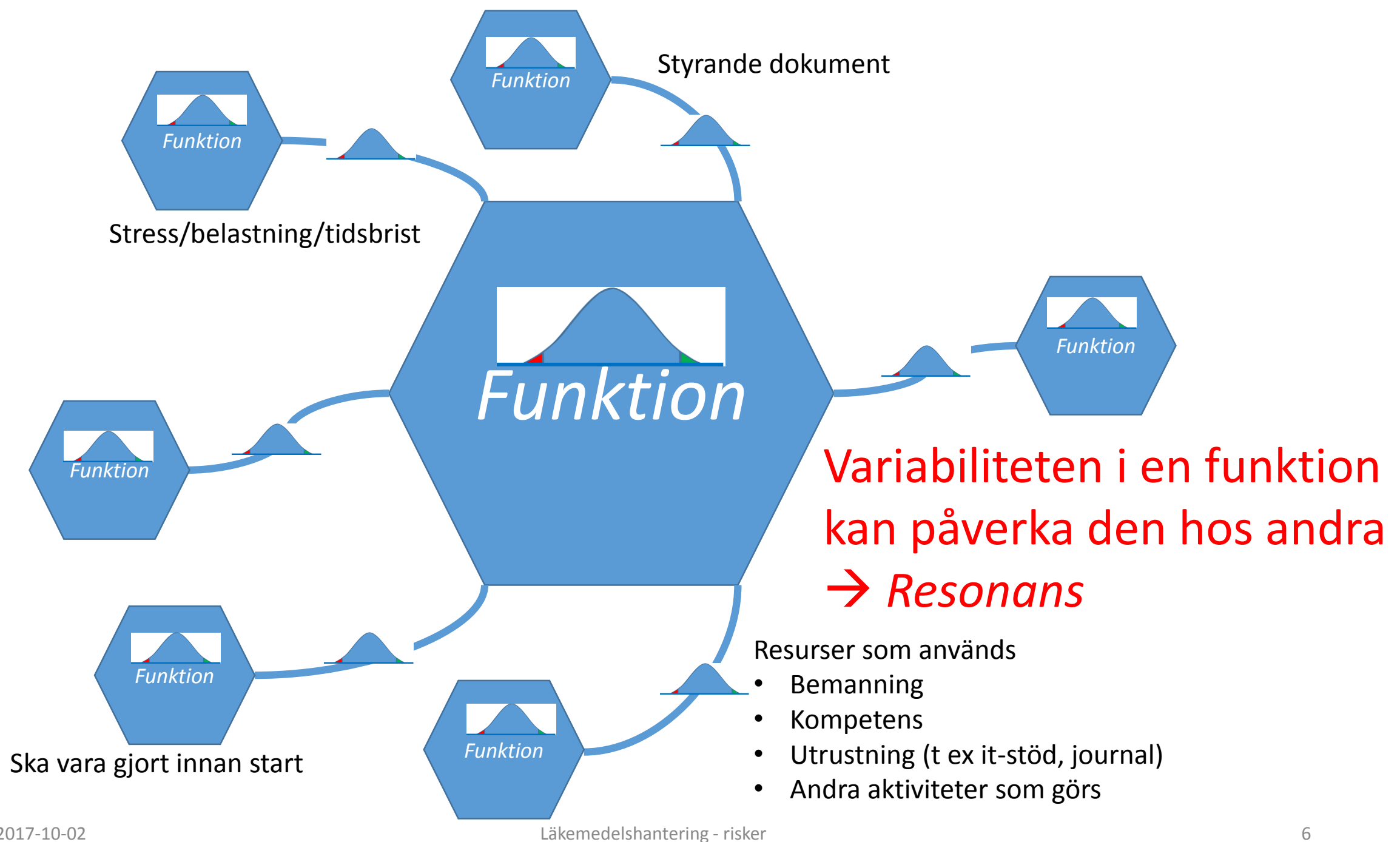
Något görs/en aktivitet

Resultat av funktioner

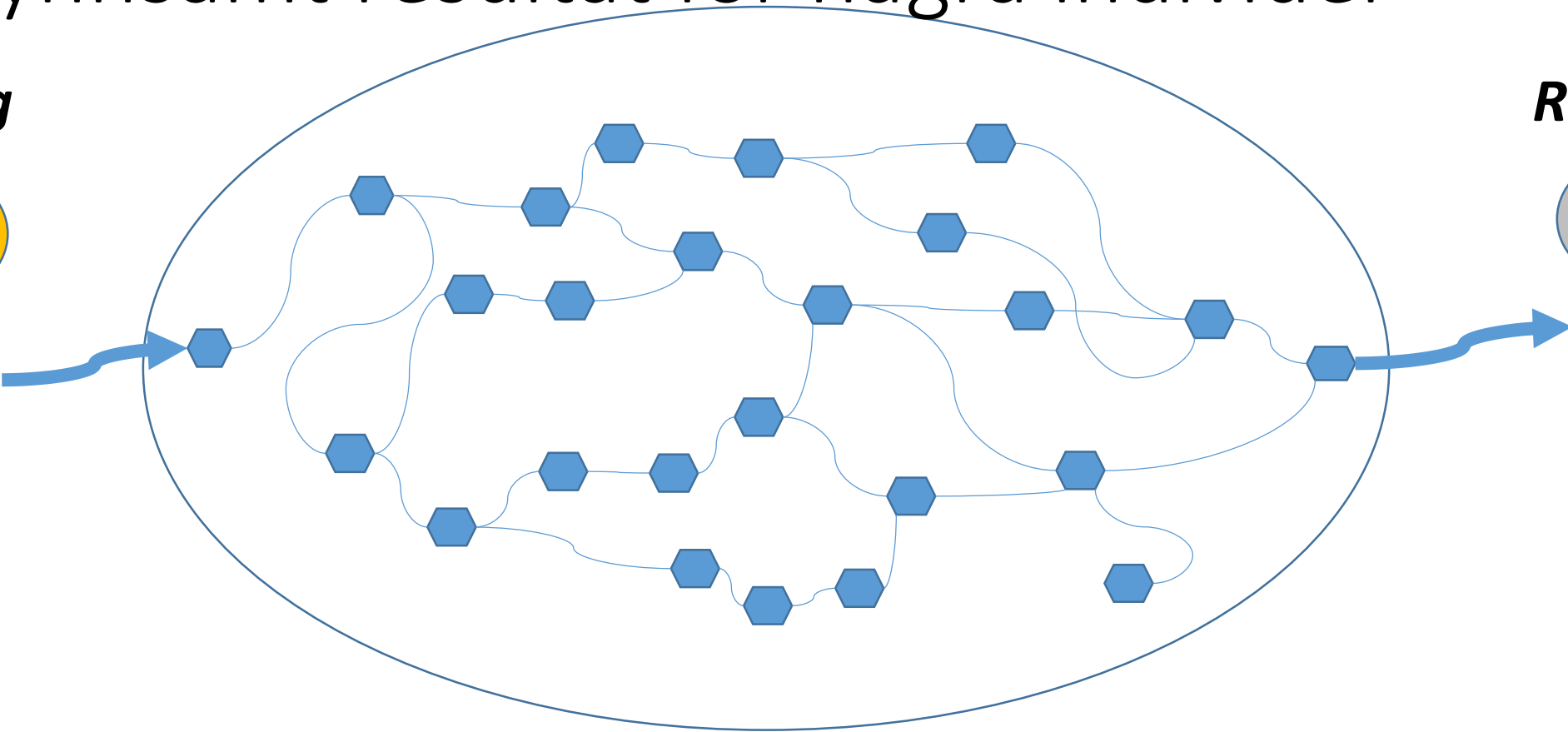

Resonans (förstärkning) kan resultera i ett ogynnsamt resultat för några individer

Ingång

OHÄLSA

Resultat

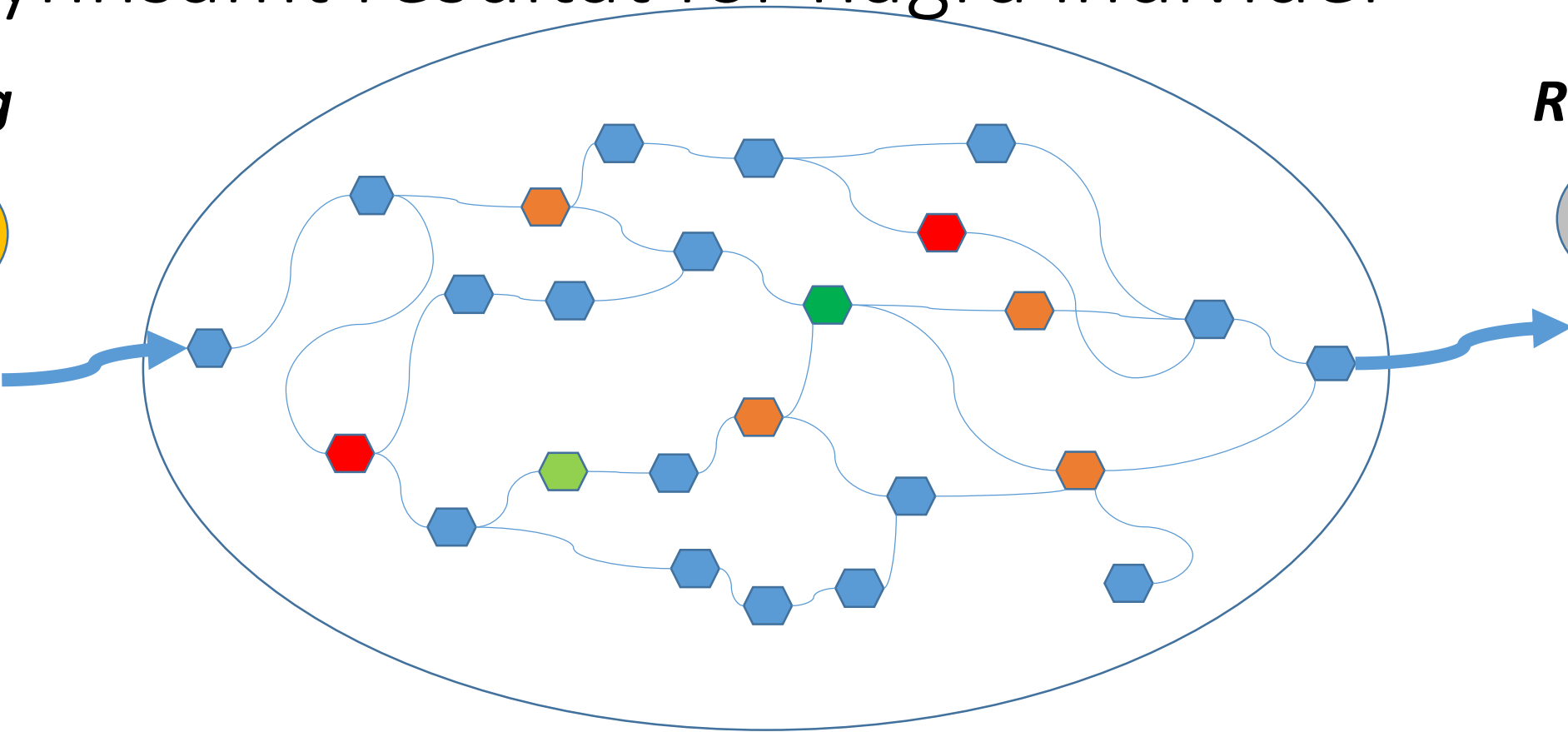
Oönskat/
oväntat resultat

Resonans (förstärkning) kan resultera i ett ogynnsamt resultat för några individer

Ingång

OHÄLSA

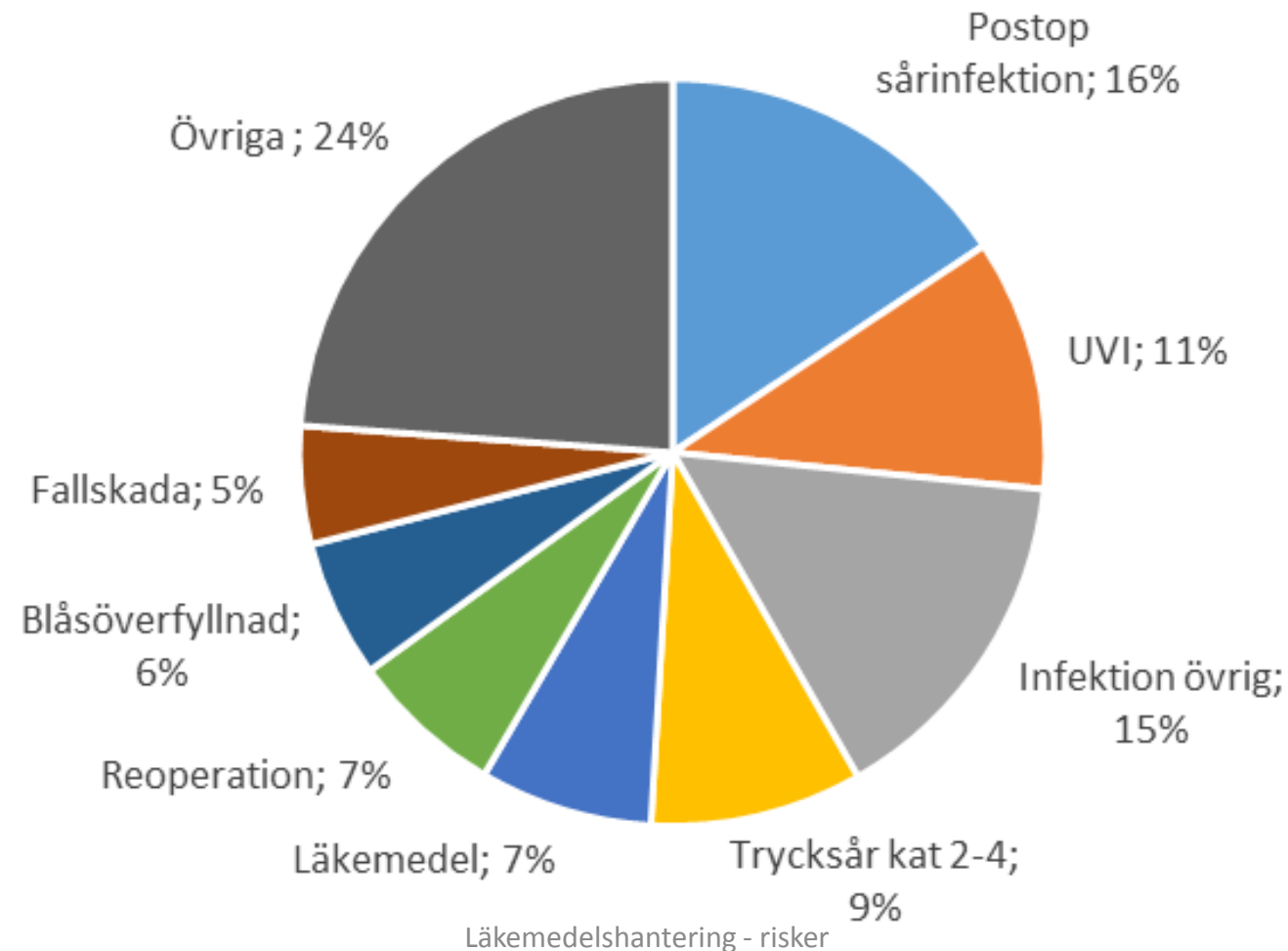

Resultat

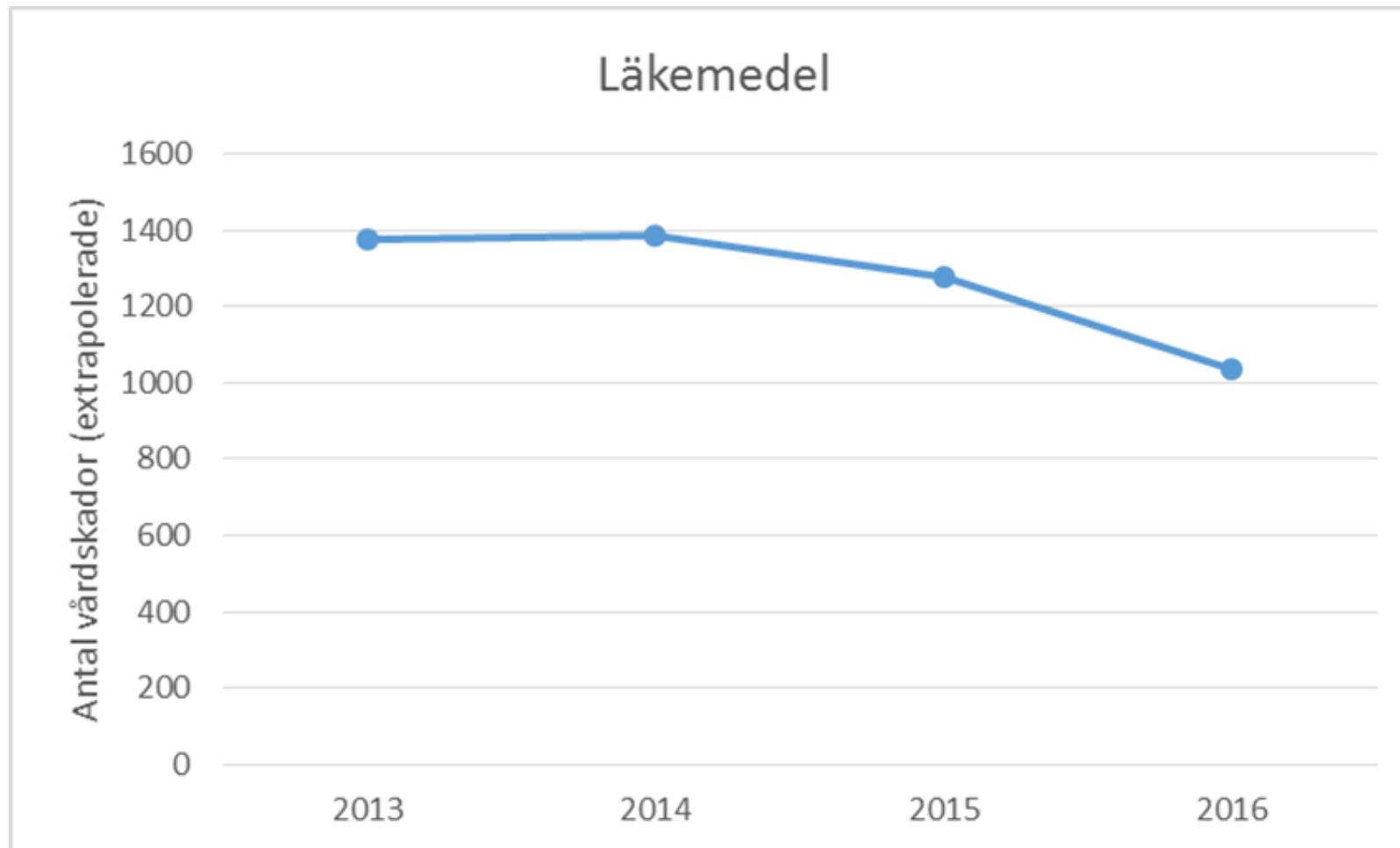

Oönskat/
oväntat resultat

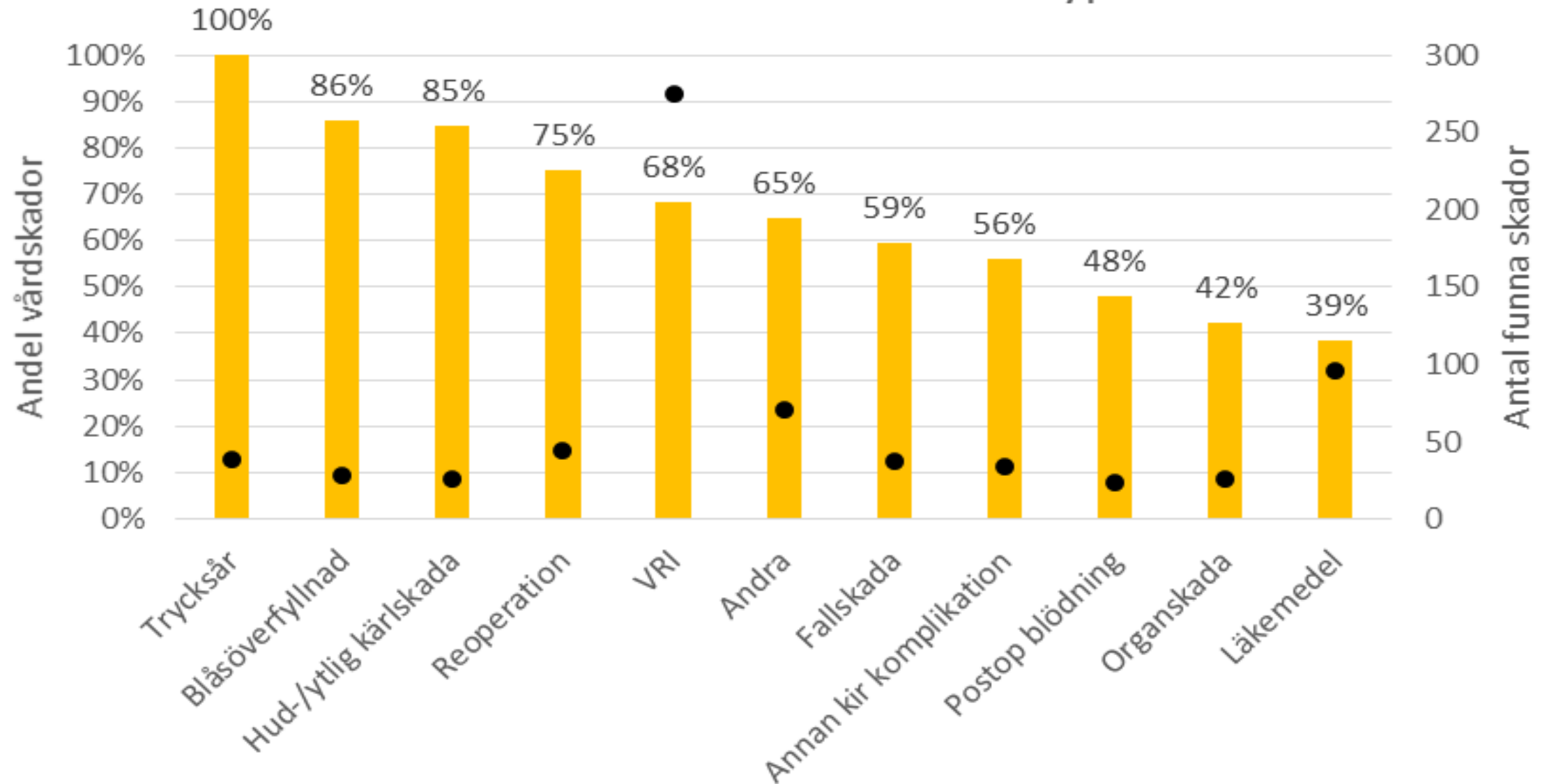
Fördelning av indexvårdskador 2013-2016 i VGR (somat SV; viktat)

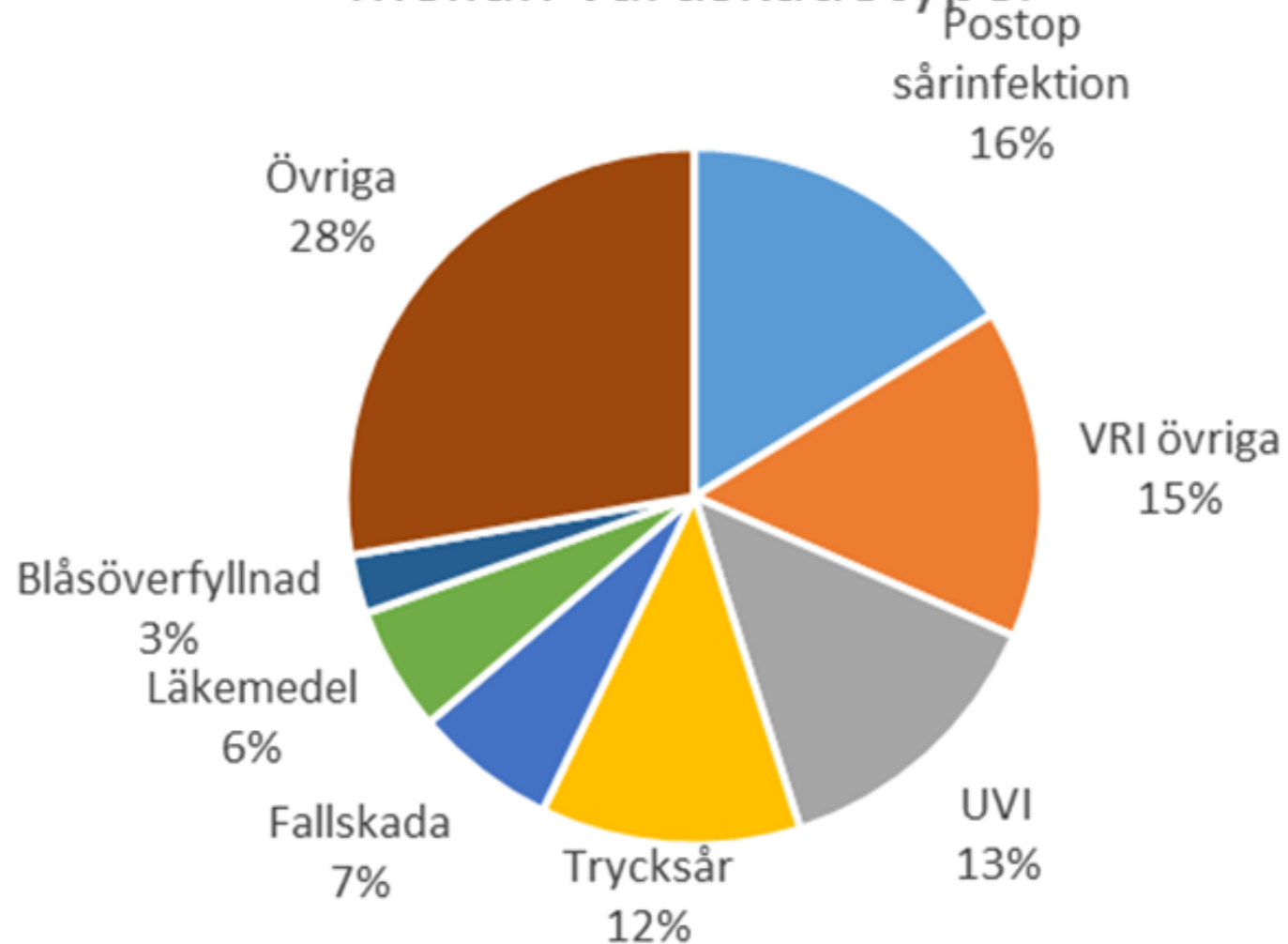
Uppskattat antal lml-relaterade vårdskador i VGR 2013-2016 (viktat/extrapolerat) VGR somat SV

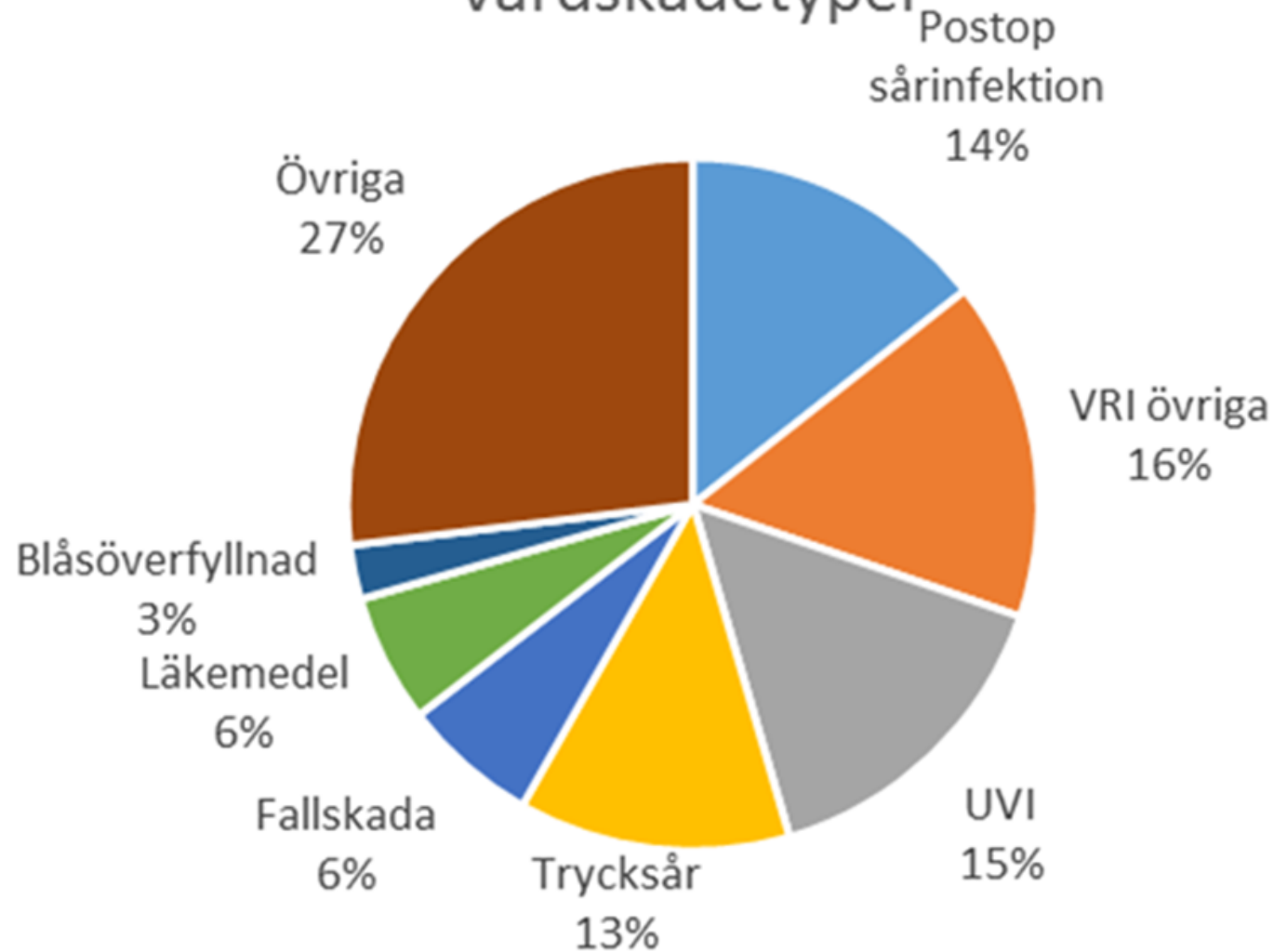
Undvikbarhet hos olika skadetyper

Fördelning av vårdskadekostnaden (608 mkr) mellan vårdskadetyper

Fördelning av vårdskadedagar (83 000) mellan vårdskadetyper

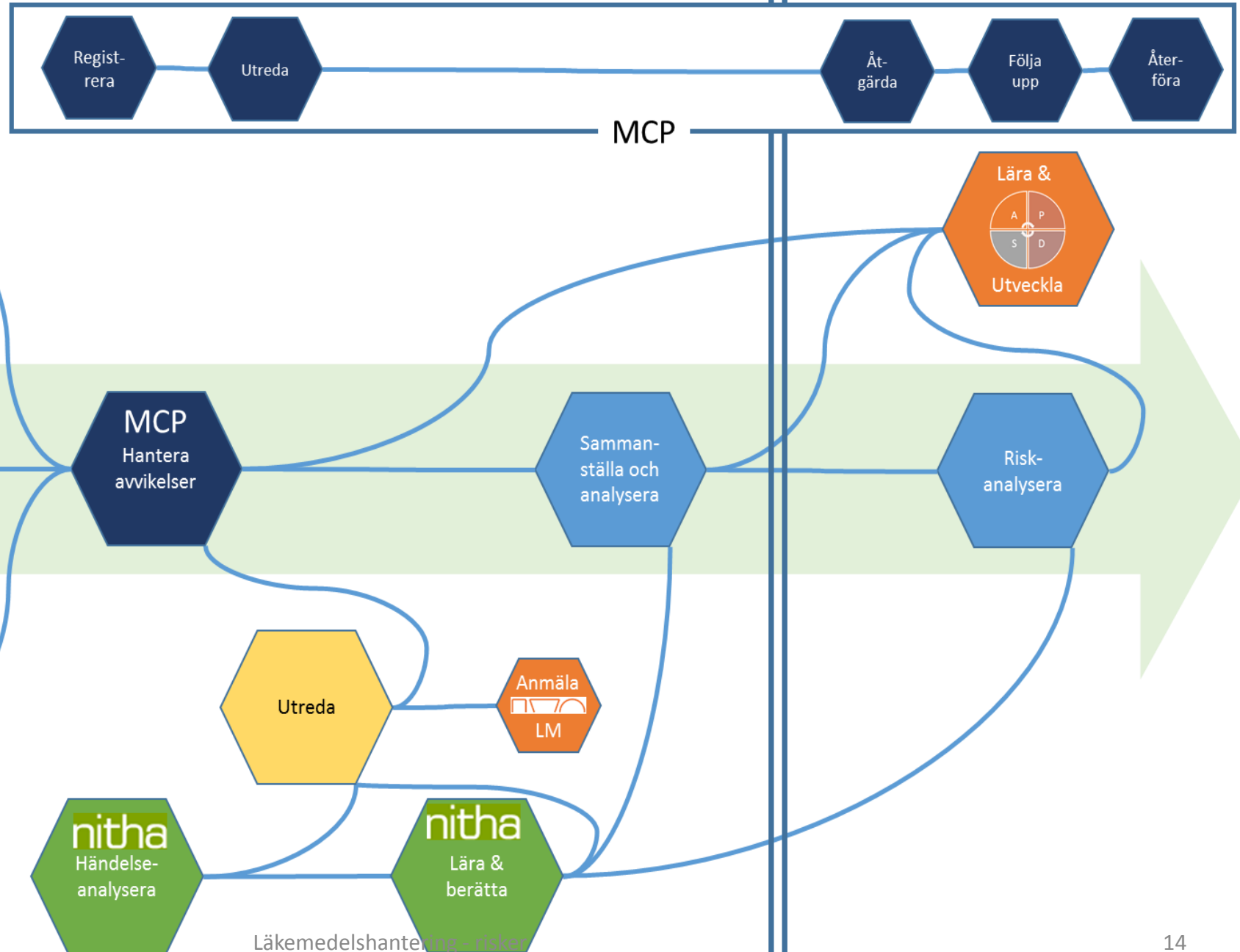

UPPTÄCKA

UTREDA & ANALYSERA

LÄRA & UTVECKLA

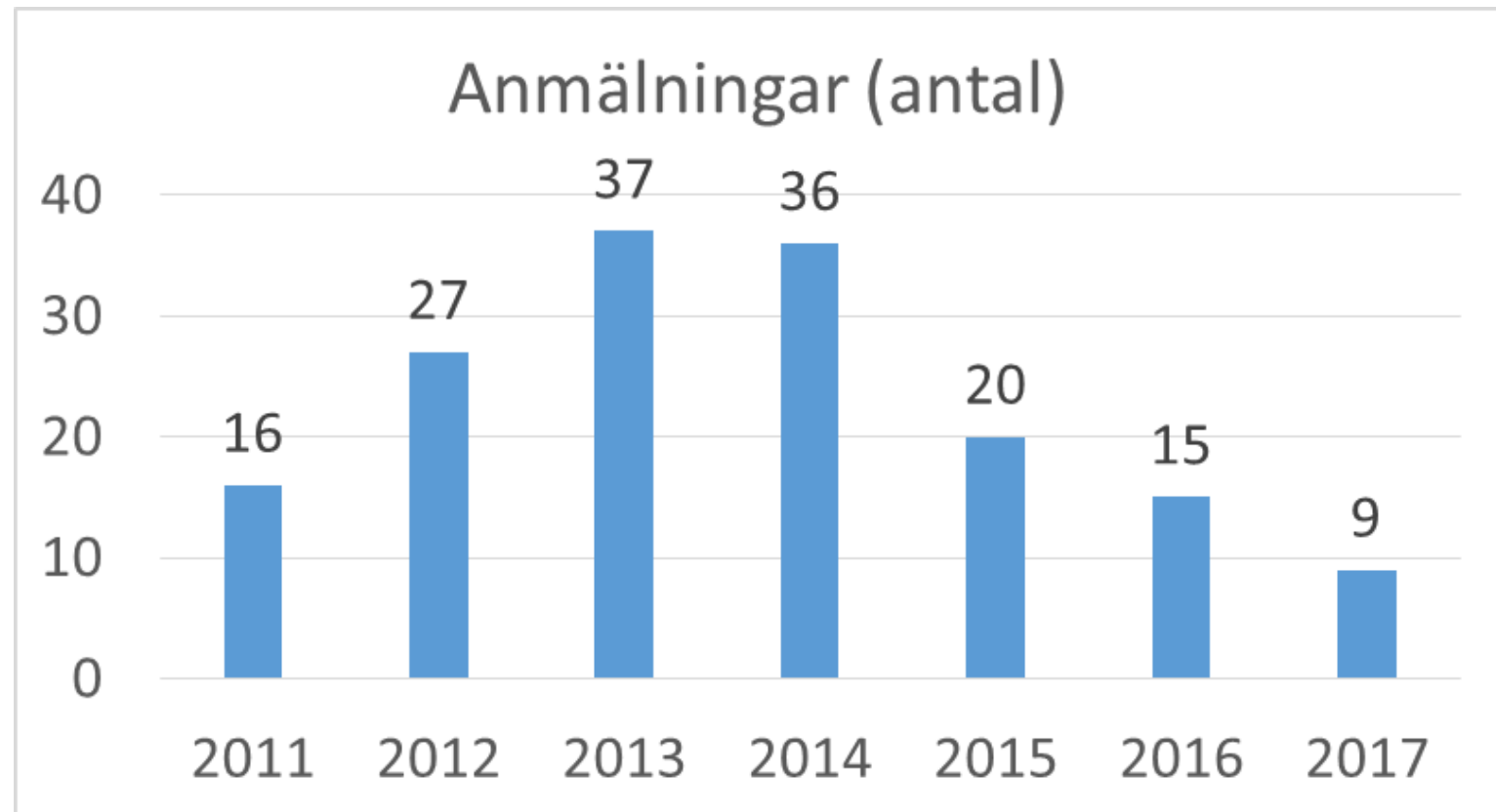

Källor till kunskap om vad som har gått fel = fakta!

- Databas över utredningar i LM och klagomål som berör VGR som vårdgivare: Cirka 160 poster som rör läkemedelsfel (170917) – 101 av dessa har sammanställts
- [Nitha Kunskapsbank](#) (via Sjunet): 91 händelseanalyser (varav 34 från VGR) – dessa har inte sammanställts här

Utredningar i VGR-databasen per 170917

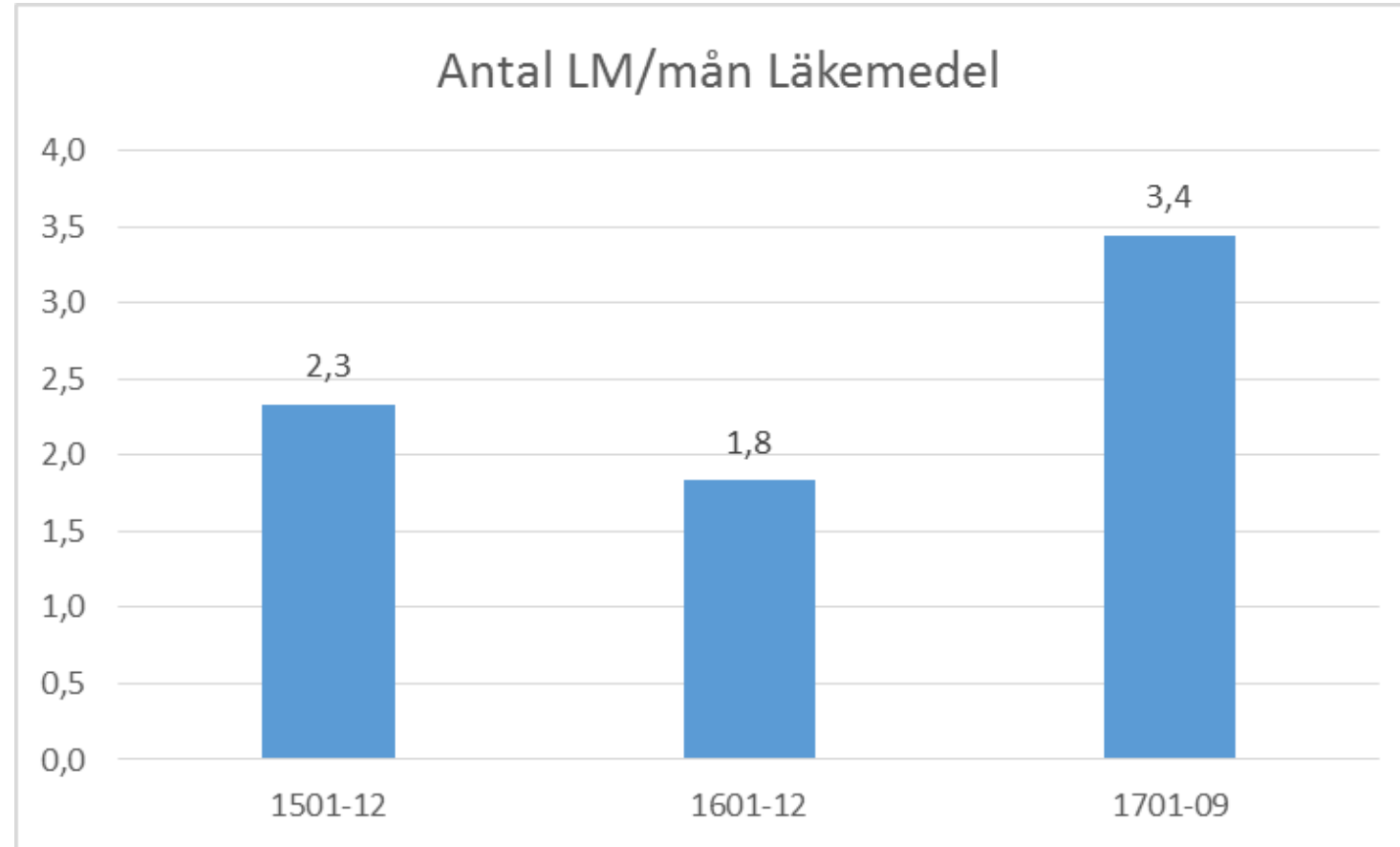
- 160 poster med brister i läkemedelshantering
 - Lex Maria 109
 - Klagomål (SoS/IVO) 51
- Maj 2011-aug 2017

Lex Maria-anmälningar Läkemedel VGR

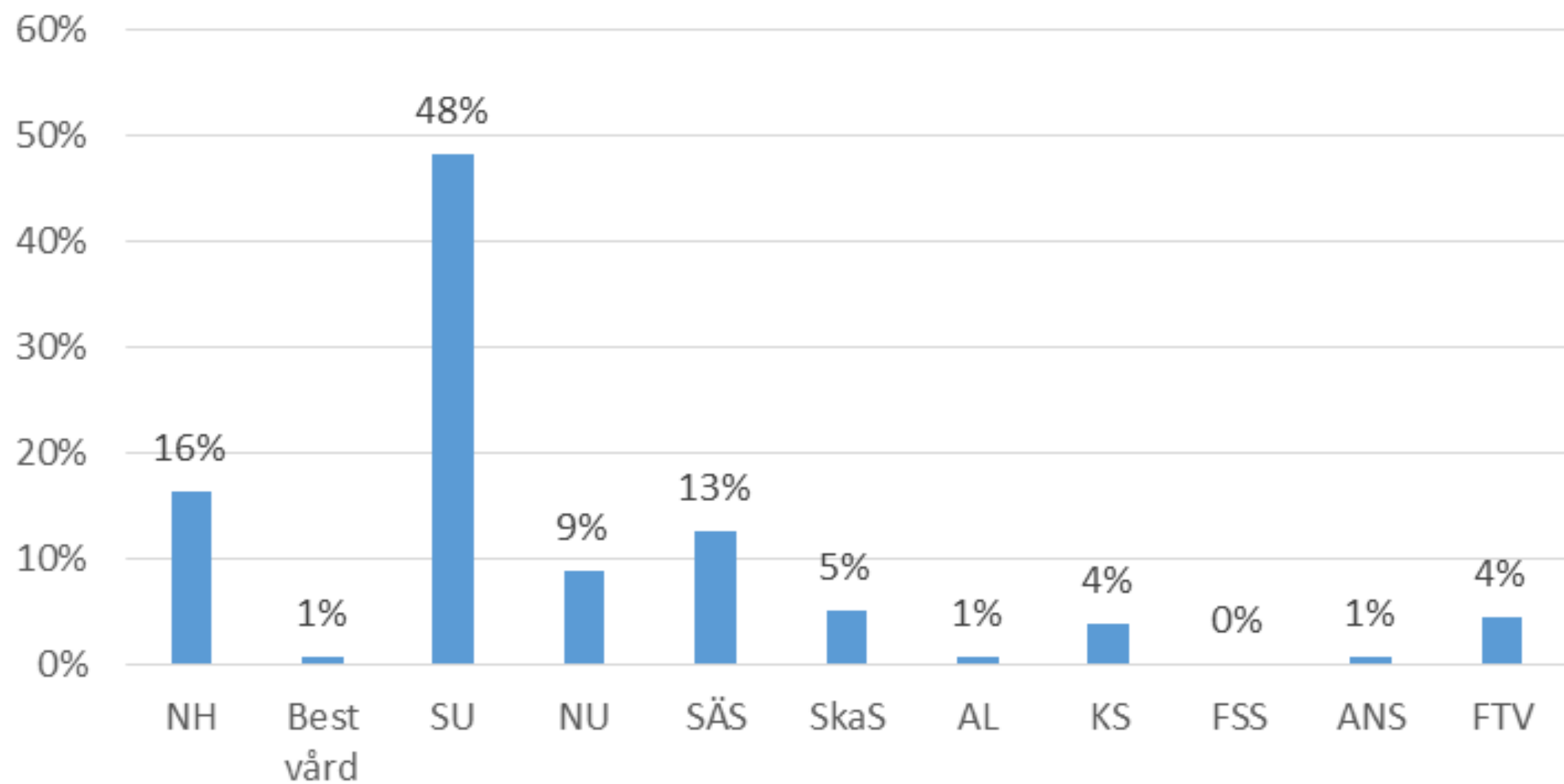
2015: 28
2016: 22
2017: 31 (tom 30/9)

11/81 inkom som
patientklagomål

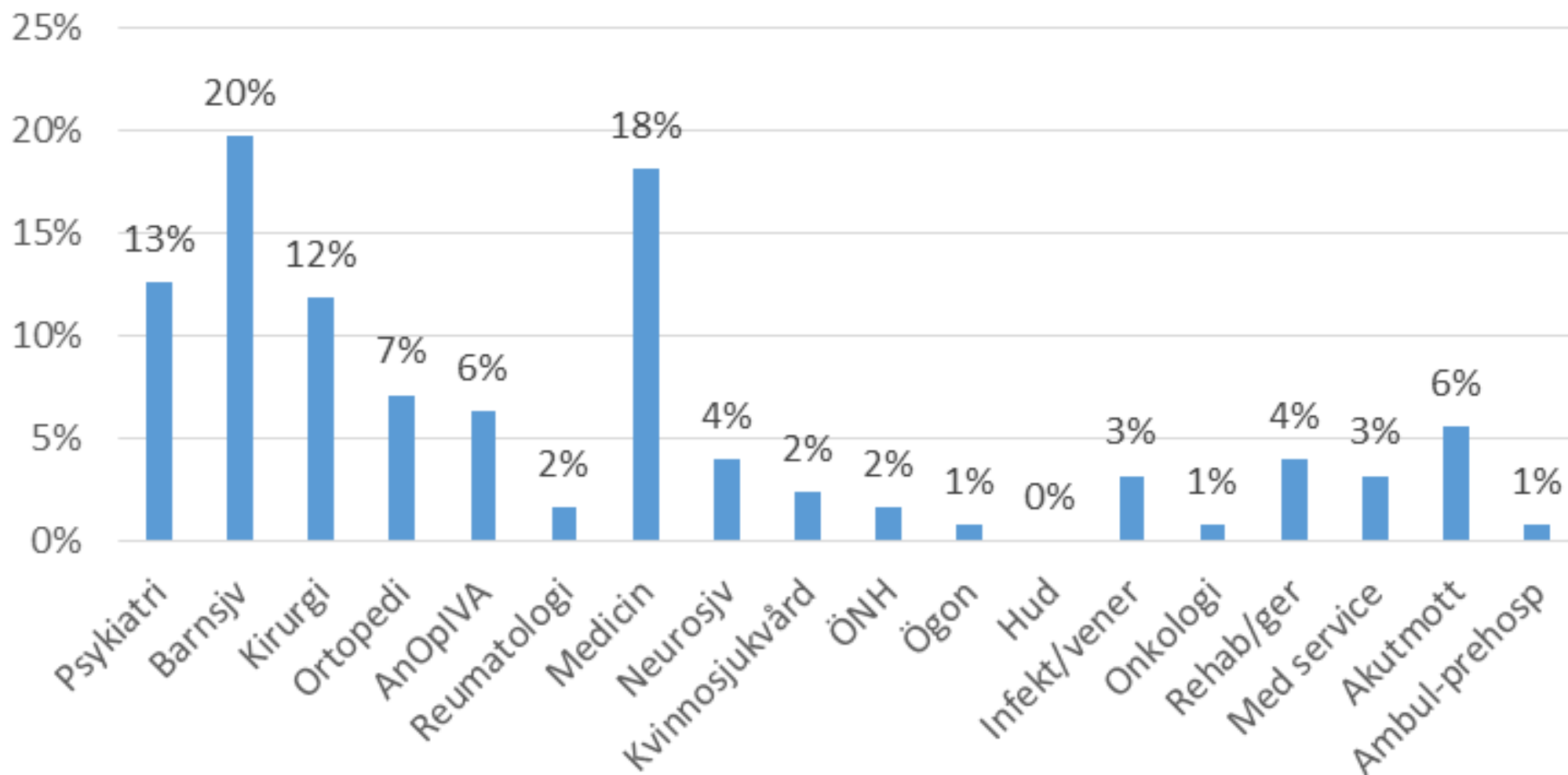

Källa: MCP 171001

Förvaltningar (andel av ärenden)

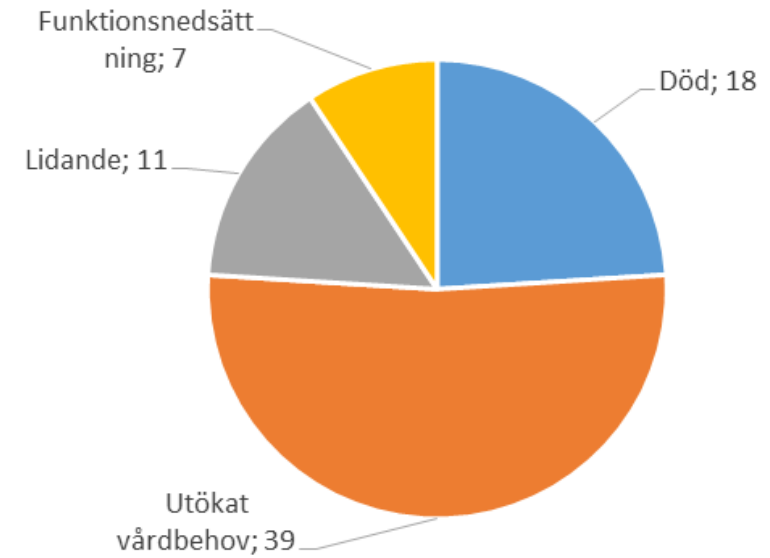
Sjukhusspecialiteter (andel av sjukhusärenden)

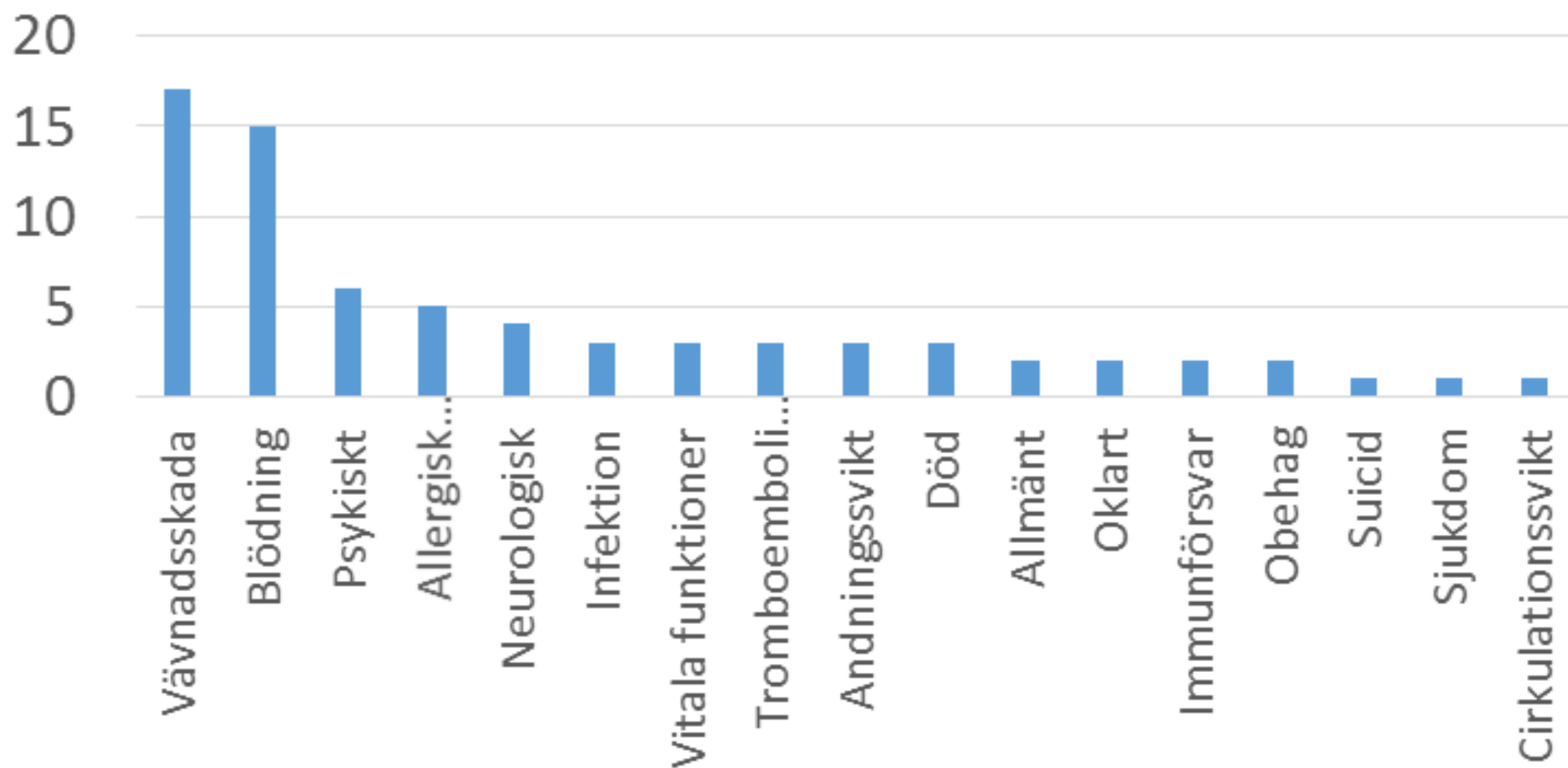
Händelsetyp

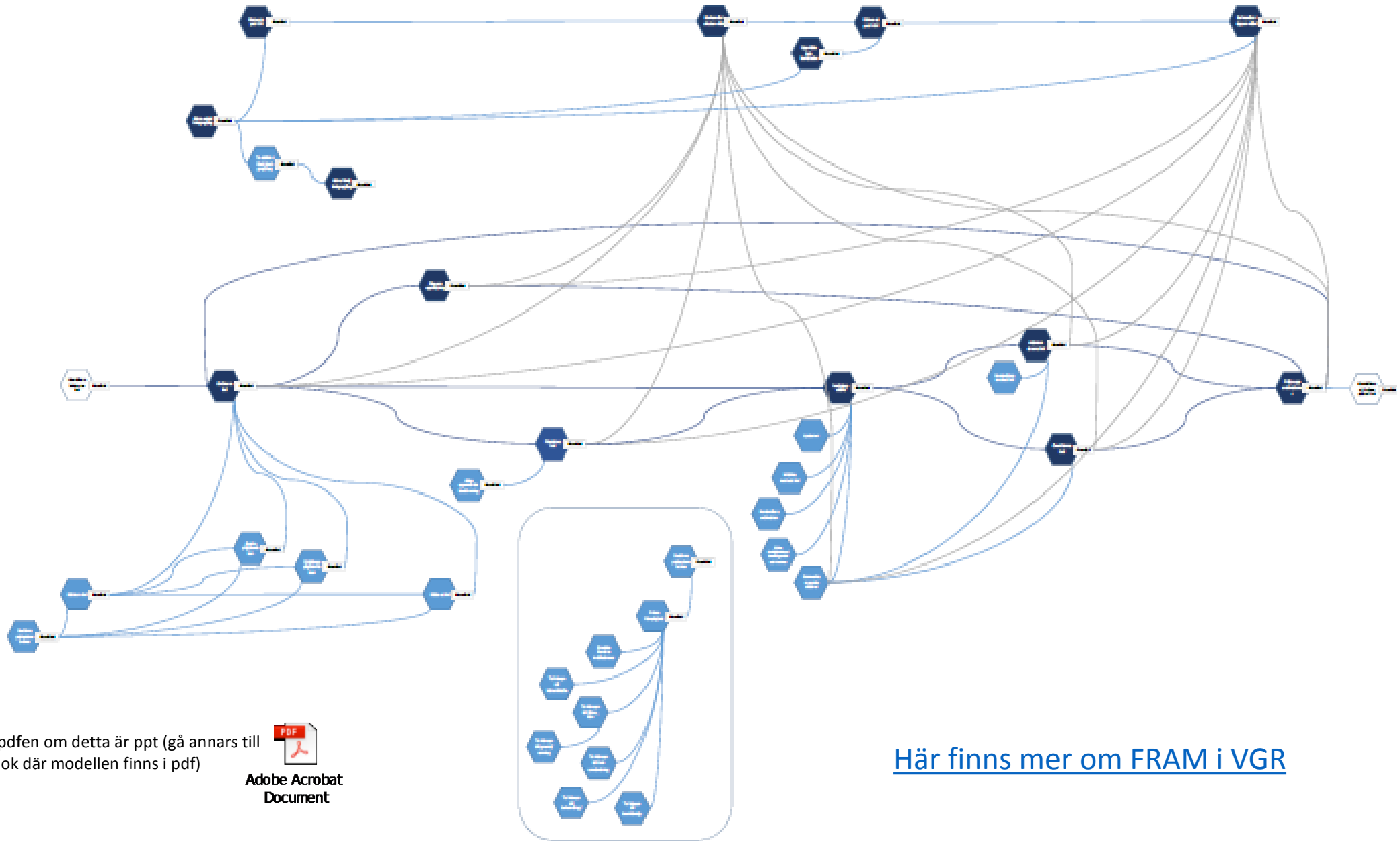
Konsekvens vid vårdskada (antal)

Skadetyper (antal)

Modell (FRAM) av läkemedelshantering (översikt)

Dubbeklicka på pdfen om detta är ppt (gå annars till slutet av detta dok där modellen finns i pdf)

[Här finns mer om FRAM i VGR](#)

Sammanställning av 101 utredningar (171001)

- Huvudfunktioner med brister
- Funktioner med brister
- Vanligaste läkemedlen
- Förväxlingstyper
- Aspekter (bakomliggande orsakstyper) med oacceptabla utfall

Huvudfunktioner med brister

- **Ordinera** 53
- **Administrera** 14
- **Uppföljning** 14
- **Iordningställa** 6
- **Överlämna lml** 3
- **Samverka med extern aktör** 3
- **Förskriva** 3
- **Egenvårdsbedömning** 2
- **Rådgivning** 1
- **UNS** 1
- **Hantera** 1

Funktioner med brister

• Kontraindikationer	24	• Dokumentera	2
• Biverkningar	15	• Samverka m extern aktör	2
• Dosera	14	• Kontroller iordningställt läkemedel	2
• Indikation	11	• Läkemedelsval	2
• Ordinationskontroll	6	• Behandlingstid	1
• Genomföra egenvård	4	• Läkemedelsval	1
• Identitetskontroll	4	• Märkning	1
• Administrera	4	• Beställa	1
• Behovspröva	3	• Hållbarhetskontroll	1
• Läkemedelsmängd	3		

Läkemedel involverade

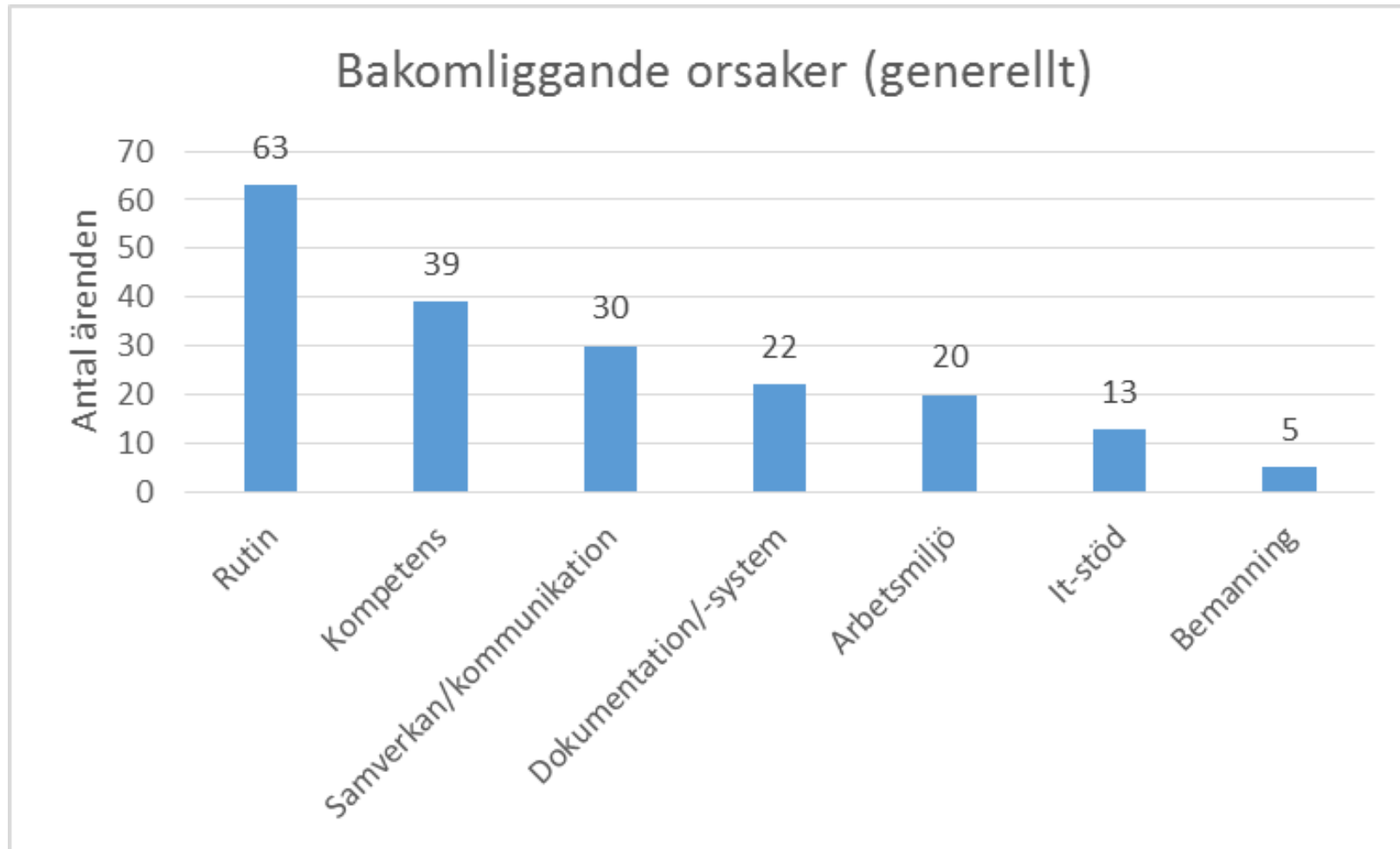
• Opioid	12		
• AVK	9		
• Antibiotika	8		
• Tromboembolism	7		
• NSAID	6		
• Sederande	4		
• Psykofarmaka	4		
• Muskelrelaxerande	3		
• Cytostatikum	3		
• Special	3		
• Immunsuppressiv	2		
• Cortison	2		
• Paracetamol	2		
• Syrgas	2		
• Trombolys	2		
• Antiepileptika	2		
• Diuretika	2		
• Reversering AVK	2		
• Profylax vaccin	2		
• Järnklorid (topisk)	1		
• Lokalanestetikum	1		
• AVK/amiodarone	1		
• Centralstimulantia	1		
• Bisfosfonater	1		
• Profylax konception	1		
• zometa	1		
• Endokrin	1		
• Insulin	1		
• Anxiolytikum	1		
• Amiodarone	1		
• Digoxin	1		
• Laktulos	1		

- Opioider (12): Ordinerar (6), uppföljning (3), förskrivning (3)
 - Rutiner, samverkan, arbetsmiljö
 - Ge akt på biverkningar och förskrivna mängder
- AVK (9): Ordinerar (9) – insättning/utsättning (tillfällig)
 - Kompetens, rutiner
 - Ge akt på interaktioner med andra läkemedel och tillstånd med ökad blödningsrisk (t ex trauma)
- Antibiotika (8): Ordinerar (5), iordningställa (2)
 - Rutiner, kompetens, arbetsmiljö
 - Ge akt på allergi/annan överkänslighet

Förväxlingar (9)

- Uppkommer vid administration (8) eller överlämning (1)
- Läkemedelsförväxling 3
- Identitetsförväxling 4
- Administrationssättsförväxling 2

Aspekter (orsaker) med oacceptabla utfall

Rutiner (63 ärenden)

- Ordinera 30
- Administrera 12
- Uppföljning 9
- Saknas 21
- Följdes inte 24
 - Okänd
 - Ej tillgänglig
- Otydlig/bristande 18

Samverkan/kommunikation (30)

- Inom vårdgivaren 17
 - Mellan professioner
 - Mellan discipliner
 - Mellan arbetspass
 - Mellan verksamheter
- Mellan vårdsegment - externa aktörer 8
 - SV - ÖV
 - SV/ÖV – KHSV
 - ÖV – Soc
- Med patient 2
- Med närstående 1

Dokumentation (22)

- Bristande/utebliven dokumentation 12
 - Hälsodeklaration saknas 2
- Dokumentation ej tillgänglig 6
 - Samma vårdgivare 4
 - Annan vårdgivare 2
- Bristande gränssnitt 2
- Bristande användning 2

Andra

- Arbetsmiljö 20
 - Stress
 - Störningar
 - Hög arbetsbelastning
 - Lokaler inte ändamålsenliga/felplacerade
- It-stöd 13
 - Bristande kunskap om funktion läkemedelsmodul
 - Funktioner saknas (interaktionskontroll, doskontroll, cytostatika)
 - Fungerar inte ändamålsenligt eller splittrat
- Bemannning 5
 - Otillräcklig

Prioriterade åtgärder för säkrare läkemedelshantering

- Arbetsmiljö: utan stress/störningar, rimlig arbetsbelastning, lokaler med ändamålsenlig utformning och placering
 - Kultur med respekt för ostört arbete och som uppmuntrar kontroller av särskilda arbetsmoment
- Kompetens: Kunskapsstöd för särskilda läkemedel vid särskilda situationer, återkommande kompetenssäkring av relevanta yrkesgrupper (särskilt ordinerande)
- It-stöd för kontroll av kontraindikationer (interaktioner, sjukdomstillstånd) och dosnivåer
- Överskådlig och samlad läkemedelsdokumentation – ska vara gemensam för alla inom en vårdgivarorganisation
- Tydlig dokumentation av patientbakgrund: överkänslighet, sjukdomar, aktuell hälsodeklaration - kommunicerar med it-stöd kontroll av kontraindikationer
- Öka medvetenheten om aktiv och planerad uppföljning av läkemedelsbehandling (vård- och behandlingsplan): effekter, biverkningar
- Säkerställ vilka rutiner som behövs, att de är kända och följs
- Säkerställ tydlig och strukturerad kommunikation (SBAR)
- Säkerställ samverkan för patienter som har flera aktörer

